

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва

Л.В. Тереняк, С.В. Шерстюк

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Словник основних термінів

Харків – 2018

УДК Х621Я2

ББК 342.9 (03)

Т 63

*Затверджено радою факультету менеджменту і економіки (протокол № 5
від 24.10.2018 р.)*

Укладачі: канд. наук з держ. упр., доцент Л.В. Тереняк,
канд. екон. наук., доцент С.В. Шерстюк

Рецензенти: *О.І. Миколенко* – доктор юрид. наук, професор, завідувач кафедрою адміністративного та господарського права Одеського національного університету імені І.І. Мечникова;

В.М. Назарів – доктор педагог. наук, професор кафедри менеджменту і адміністрування ХНАУ ім. В.В. Докучаєва;

Н.І. Сатохіна – кандидат юрид. наук, асистент кафедри філософії Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого».

Тереняк Л.В., Шерстюк С.В.

Т 63 Адміністративне право: словник основних термінів /Л.В. Тереняк, С.В. Шерстюк. – Х.: ХНАУ, 2018. – 67с.

Запропонований словник знайомить з основними поняттями у галузі адміністративного законодавства України. Особливу увагу приділено поняттям, які характеризують необхідність підготовки фахівців сфери управління; розглядає сукупності правових норм, які регулюють суспільні відносини і формуються під час забезпечення органами виконавчої влади реалізації та захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, а також у процесі державного управління економічним, соціально культурним та адміністративно-політичним будівництвом у державі.

Словник буде корисним для учителів, економістів, менеджерів, державних службовців, а також для викладачів, аспірантів, магістрів, студентів ВНЗ.

УДК Х621Я2

ББК 342.9 (03)

© Тереняк Л.В., Шерстюк С.В., 2018

© Харківський національний аграрний
університет ім. В.В. Докучаєва, 2018

ВСТУП

До найважливіших функцій держави Конституція України віднесла забезпечення прав і свобод людини, соціальний, правовий та економічний захист громадян. Саме права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість державної діяльності, а їх утвердження та забезпечення є головним обов'язком держави.

Реалізація конституційних положень значною мірою залежить від організації державного управління, діяльності відповідних державних органів та їх посадових осіб.

З метою забезпечення реформування системи державного управління, створення умов для побудови демократичної, соціальної, правової держави, утвердження і забезпечення прав людини і громадянина розроблена і втілюється в життя Концепція адміністративної реформи в Україні.

Зміст адміністративної реформи полягає, по-перше, у комплексній перебудові існуючої державно-управлінської системи, по-друге, у розбудові нових інститутів державного управління. Її метою є поетапне створення системи управління, здатної забезпечити становлення України як розвинутої, правової, цивілізованої держави з високим рівнем життя, соціальної стабільності, культури та демократії.

Ключове місце у правовому забезпеченні адміністративної реформи посідає адміністративне право – найважливіша фундаментальна галузь правової системи України. Воно базується на положеннях Конституції України, законодавчих актах Верховної Ради, актах Президента та Уряду країни, актах центральних і місцевих органів державної виконавчої влади і міцно пов'язане з теоретичними положеннями таких суміжних юридичних дисциплін, як теорія держави і права, конституційне (державне) право, цивільне право, кримінальне право, кримінальний процес, кримінологія, трудове право та ін.

Адміністративне право органічно пов'язано з виконавчою владою та державним управлінням. Воно виступає обов'язковим інструментом, за допомогою якого здійснюється реалізація державної виконавчої влади у формі державного управління. Його норми є правовою основою побудови й ефективного функціонування найбільш активної та потужної державної підсистеми – апарату державного управління.

Безпосередньо нормами адміністративного права встановлюються державно-владні управлінські правовідносини та закріплюються права й обов'язки громадян, а також інших суб'єктів, що не мають владних повноважень, у відносинах з представниками держави; встановлюються організаційні та правові засади функціонування всієї системи державної адміністрації; здійснюється розподіл повноважень між органами державного управління та їх структурними одиницями; визначаються принципи, методи, форми державно-управлінської діяльності.

На сучасному етапі розвитку нашого суспільства метою адміністративно-правового регулювання є встановлення і регламентація таких взаємовідносин громадян, якими кожній людині має бути гарантовано реальне додержання й охорона у сфері виконавчої влади належних їй прав і свобод, а також ефективний захист цих прав і свобод у випадках їх порушення.

В адміністративному праві традиційно виділяють дві частини – Загальну та Особливу. Загальна частина об'єднує норми, якими закріплюються основні принципи державного управління, регулюється правове положення його суб'єктів, визначаються методи та форми виконавчо-розпорядчої діяльності, встановлюється адміністративна відповідальність, регламентуються процесуально-процедурні питання у сфері державного управління.

Особлива частина адміністративного права об'єднує норми, якими закріплюються правові основи виконавчо-розпорядчої діяльності держави в адміністративно-політичній сфері, у сферах економіки і соціально-культурного будівництва, підприємництва, міжгалузевого управління, а також забезпечення законності в державному управлінні.

Зміст Загальної та Особливої частин адміністративного права взаємозалежні і складають єдине ціле.

Словник охоплює основні визначення і положення адміністративного права, державного управління і місцевого самоврядування, необхідні для підготовки фахівців, здатних розв'язувати складні господарські й управлінські проблеми сучасності.

Аграрна політика – це одна зі складових частин економічної політики, сферою впливу якої є сільське господарство і пов'язані з ним господарчі сфери. Аграрну політику визначають як діяльність держави, спрямовану на створення господарсько-фінансових і політичних умов в аграрному секторі, яка реалізується шляхом впливу на економічні процеси, що відбуваються через форми і методи, найбільш впливові в області аграрної економіки. Аграрна політика являє собою упорядковану діяльність держави і санкціонованих нею суспільно-правових інститутів із формування культурних, соціальних, правових і економічних умов життя сільського населення.

Адміністративна відповідальність – це специфічне реагування держави на адміністративне правопорушення, що полягає в застосуванні уповноваженим органом або посадовою особою передбаченого законом стягнення до суб'єкта правопорушення.

Адміністративна деліктність – це сукупність адміністративних деліктів (проступків), які вчинені у певному географічному просторі, у певний період часу.

Адміністративна деліктологія – це сукупність знань про адміністративні делікти і деліктність як масове негативне явище, що містить у собі детермінанти протиправної поведінки деліквентів, їхньої особистості з метою вироблення і використання адекватних заходів для протидії адміністративним правопорушенням.

Адміністративна деліктоспроможність полягає у здатності суб'єкта нести за порушення адміністративно-правових норм юридичну відповідальність.

Адміністративна дієздатність – це здатність суб'єкта самостійно, свідомими діями реалізовувати надані йому права і виконувати покладені на нього обов'язки у сфері державного управління.

Адміністративна діяльність – це діяльність, що врегульована нормами адміністративного права, які закріплені в Законі України «Про міліцію» та в інших правових актах.

Адміністративна правоздатність – це здатність суб'єкта мати права та обов'язки у сфері державного управління.

Адміністративна юрисдикція – особливий вид правової діяльності органів виконавчої влади, у процесі якої розглядаються

2004. – 584с.

24. Битяк Ю.П. Адміністративне право України: підручник / Ю.П. Битяк. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 544с.

25. Коломосць Т.О. Адміністративне право України: навч. посібник / Т.О. Коломосць, Г.Ю. Гулевська. – К.: Істина, 2008. – 216 с.

26. Олійник І.Л. Адміністративне право України : навч.-метод. посібник / І.Л. Олійник. – Донецьк: ДонДУУ, 2008. – 239 с.

27. <http://ru.wikipedia.org/wiki/>

28. <http://leschishin.org/>

29. <http://yurist-online.com/>

Навчальне видання

Тереняк Лілія Володимирівна, Шерстюк Світлана Валеріївна

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Словник основних термінів

Для здобувачів третього (освітньо – наукового) рівня
вищої освіти денної та заочної форми навчання
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «Менеджмент»

Редактор О.В. Васильєва

Коректор І.О. Бутильська

Комп'ютерний набір і верстка І.І. Пасльон

Підп. до друку 19.12.2018 р. Формат 60х84/16. Гарнітура Таймс. Друк
офсетний. Обсяг: 4,0 ум.-друк. арк.; 4,0 обл.-вид. арк. Тираж 100. Замовлення
№ 357.

Виробник – редакційно-видавничий відділ Харківського національного
аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. 62483, Харківська обл., п/в
«Комуніст-1», навч. містечко, тел. 99-72-70.
E-mail: office@knau.kharkov.ua

Виготовлювач – дільниця оперативного друку ХНАУ, тел. 99-77-80